

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИКИ: СТРАТЕГІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Для забезпечення ефективного розвитку енергетики потрібні великі інвестиційні ресурси. Загальна сума коштів для фінансування заходів, передбачених перспективою до 2030 року складає понад сто тридцять п'ять мільярдів доларів США.

Основними джерелами фінансування заходів з розвитку енергетики є:

- інвестиційні надбавки до тарифів;
- частка прибутку енергетичних компаній;
- залучення внутрішніх та зовнішніх кредитів;
- погашення боргів за електричну енергію минулих років шляхом впровадження механізмів, визначених в проекті Закону України „Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу”;
- продаж активів держави, отриманих у вигляді акцій недержавних компаній протягом першого періоду з реінвестуванням отриманих коштів у розвиток енергетичної галузі;
- використання коштів, отриманих від реалізації положень Кіотського протоколу.

Відносини власності в паливно-енергетичному комплексі є недостатньо впорядкованими та систематизованими. Об'єкти енергетики перебувають у державній та приватній власності, а також у спільній власності приватних осіб та держави.

Для об'єктів паливно-енергетичного комплексу необхідно застосування таких способів приватизації, які б дозволяли направити кошти від приватизації у повному обсязі чи частково безпосередньо на реалізацію інвестиційних проектів.

Одним з варіантів реформування є створення публічних енергетичних компаній. Ключовою перевагою публічної компанії є прозорість її діяльності. Крім того, обов'язковою умовою діяльності публічної компанії є вільний обіг її акцій на фондовому ринку.

Розвиток енергетичного законодавства України є одним з пріоритетних завдань. Враховуючи існуючий стан законодавства у паливно-енергетичному комплексі, розробку та прийняття нових законодавчих актів необхідно здійснювати з урахуванням:

- створення єдиного рамкового закону, який повинен передбачити основні засади правового регулювання всієї енергетики, визначити національні інтереси у цій сфері, встановити правила діяльності усіх учасників енергетичних

відносин як державних органів, так і суб'єктів господарювання на основі принципів справедливості, недискримінаційності та прозорості. У подальшому такий закон повинен стати основою енергетичного права України;

– перенесення правового регулювання на рівень законів та зменшення частки підзаконних нормативно-правових актів у регулюванні енергетичних відносин;

– здійснення експертизи (у тому числі, незалежної) діючих нормативно-правових актів та їх проектів на відповідність існуючим міжнародним зобов'язанням України у сфері енергетики, які передбачені Договором до енергетичної Хартії, Кіотським протоколом, рядом двосторонніх міжнародних угод, а також вимогам енергетичного права ЄС.

Першочерговим завданням правового регулювання є прийняття законодавчих актів, спрямованих на вирішення ключових проблем, а саме:

– розв'язання проблеми заборгованості за спожиті енергетичні продукти;

– систематизація та впорядкування відносин власності у галузі;

– детальне визначення державного управління та регулювання у сфері енергетики та чітке розмежування таких функцій;

– створення дієвих фінансових та податкових стимулів для модернізації обладнання галузі та застосування енергозберігаючих технологій;

– посилення екологічних зобов'язань суб'єктів енергетичної галузі щодо зменшення забруднення навколишнього середовища та збільшення відповідальності за їх порушення.

Список використаних джерел

1. Бакалін Ю.І. Енергозбереження та енергетичний менеджмент: Навчальний посібник. Харків: ХІУ, 2002.

2. Дорошенко В. М. Економічний потенціал енергозбереження: сутність, структура та методи оцінки. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. № 2. с. 88-94.

3. Завитій О. Теоретико-організаційні основи проведення енергетичного аудиту в Україні. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. Випуск 3-4 с.21-27.